

și, dacă se consideră utilă, suport în formularea de contestații și de cereri de intervenții voluntare viitoare.

În vederea vizualizării acestei decizii, poate fi accesat link-ul de mai jos:
file:///C:/Users/40736/Downlo

ads/BO2023_404.pdf

Achizițiile publice din perspectiva contextului politic și economic actual cauzat de războiul din Ucraina

Chiar dacă situația generată de conflictul armat din Ucraina nu mai prezintă la fel de mult interes, din perspectiva opiniei publice, ne aflăm, la momentul în care scriem acest articol, în cea de-a 369-a zi a războiului pornit de Rusia.

Tot astfel, poate pentru că nu hrănește un interes mai general, nu s-a făcut vorbire despre impactul pe care acest război l-a generat și continuă să îl genereze asupra contractelor de achiziție publică, precum și asupra modalității în care procedurile de achiziție publică trebuie să se desfășoare.

De ce spunem că una dintre consecințele conflictului militar din Ucraina se răsfrânge direct în domeniul achizițiilor publice și în modalitatea în care orice autoritate publică ar trebui să desfășoare procedura de evaluare a ofertanților?

În primul rând, avem în vedere faptul că România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, este obligată să își creioneze propriile politici în deplină concordanță cu politicile și strategiile Comisiei Europene, acestea trebuind să își găsească corespondența în politici-

le, strategiile și măsurile adoptate sau ce urmează a fi adoptate de fiecare Stat Membru.

Mai departe, în contextul derulării unei proceduri de achiziție publică și, cu atât mai mult în contextul derulării unei proceduri de achiziție publică finanțată din fonduri europene nerambursabile, este eminent necesar ca Autoritatea Contractantă să aibă în vedere politicile și strategiile Comisiei Europene, ce trebuie să își găsească corespondența în politicile, strategiile și măsurile adoptate sau ce urmează a fi adoptate de fiecare Stat Membru, prin strictă raportare la faptul că orice Autoritate Contractantă din România este obligată să acționeze în limitele și cadrul impus prin intermediul strategiei și politicilor Comisiei Europene.

În acest context, necesar este să avem în vedere și obligația conturată prin articolul 288 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), potrivit căruia Regulamentele se aplică direct în toate statele membre încă de la intrarea lor în vigoare, fără a fi necesar un act de transpunere la nivel național.

Iar acum, să ne îndreptăm atenția, din nou, către situația generată de conflictul armat din Ucraina și către reglementările europene adoptate, respectiv Regulamentului (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina, precum și al Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei, cu modificările și completările ulterioare.

Chiar dacă, așa cum rezultă chiar și din denumirea acestor reglementări europene, acestea au luat ființă în anul 2014, cele două regulamente au devenit mai vizibile în ochii publicului începând cu luna februarie a anului 2021, moment în care modificările aduse acestora au devenit semnificative.

Consiliul European a condamnat în cei mai fermi termeni posibili agresiunea militară neprovocată și nejustificată a Federației Ruse împotriva Ucrainei și a convenit asupra unor măsuri restrictive suplimentare față de cele adoptate



Cristina IVAN

Diana COCIAS

Alexa PARASCHIVA

SCA IVAN și ASOCIAȚII
www.ivansiasociatii.ro

inițial în cursul anului 2014 și care impun Rusiei consecințe grave și masive pentru acțiunile sale, în strânsă coordonare cu partenerii și aliații Uniunii.

În concluziile sale din 24 martie 2022, Consiliul European a declarat că războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei încalcă grav dreptul internațional și provoacă pierderi de vieți omenești și rănirea civililor la o scară enormă, iar Uniunea rămâne în continuare pregătită să elimine lacunele și să vizeze eludările efective și potențiale ale măsurilor restrictive deja adoptate, precum și să acționeze rapid cu noi sancțiuni substanțiale coordonate împotriva Rusiei și a Belarusului, menite să obstrucționeze în mod eficace capacitatea Rusiei de a continua agresiunea.

Având în vedere gravitatea situației, Consiliul consideră că este oportun să li se aplice măsuri restrictive oamenilor de afaceri importanți implicați în sectoare economice care furnizează o sursă substanțială de venituri, precum și persoanelor care oferă sprijin guvernului Federației Ruse sau obțin beneficii din partea acestuia și persoanelor fizice asociate persoanelor menționate, inclusiv membrilor de familie care

obțin beneficii din partea acestuia și care oferă sprijin material sau financiar pentru acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei.

În acest context, în considerarea primordială a Constituției României, ce stipulează în mod expres faptul că reglementările comunitare cu caracter obligatoriu au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare, orice Autoritate Contractantă din România este obligată să acționeze în limitele și cadrul impus prin intermediul strategiei și politicilor Comisiei Europene.

Astfel, orice Autoritate Contractantă este obligată să verifice dacă ofertanții participanți în cadrul procedurii de atribuire nu se află sub incidența unei sancțiuni dintre cele reglementate de Regulamentul (UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina, precum și al Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența

acest moment, Autoritățile Contractante au libertate în a stabili modalitatea în care să realizeze astfel de verificări.

Facem referire, în sensul celor de mai sus, la decizia anumitor Autorități Contractante de a include, în documentațiile de atribuire, Formulare destinate verificării lipsei incidenței interdicțiilor și sancțiunilor impuse prin intermediul regulamentelor europene, cum ar fi declarații pe propria răspundere a operatorilor economici cu privire la neîncadrarea în anumite situații reglementate expres prin Regulamente și care atrag, în mod direct, interdicții și sancțiuni.

Ba mai mult, o verificare temeinică a situațiilor ce conduc la aplicabilitatea Regulamentelor europene –legături economice cu persoane aflate pe lista de sancțiuni, punerea la dispoziție, direct sau indirect, a unor fonduri către Rusia etc - se impune cu atât mai mult cu cât parte din contractele de achiziție publică sunt finanțate prin fonduri europene nerambursabile, urmând ca, prin atribuirea Contractului către un operator aflat într-o atare situație să se acorde finanțare publică, implicit, pentru activitățile și investițiile pe care derulate în Rusia, fapt care se află sub interdicție expresă.

În acest context, subliniem și faptul că o asemenea măsură – atribuirea unui contract de achiziție publică către un astfel de operator economic - poate conduce la aplicarea de către Uniunea Europeană a corecțiilor financiare, efectele putând lua amploare, generând chiar și pierderea finanțării Europene.

În orice caz, independent de modalitățile de verificare a situațiilor generatoare de interdicții în sensul Regulamentului nr. 833/2014 și nr. 269/2014 adoptate de fiecare Autoritate Contractantă, este important ca acestea să aibă în vedere faptul că practica de data recentă a CNSC și a Curții de Apel București a arătat că asemenea



beneficiază în mod nejustificat de pe urma lor.

Tot astfel, Consiliul consideră că ar trebui, de asemenea, să li se aplice măsuri restrictive societăților care oferă sprijin material sau financiar guvernului Federației Ruse sau

Ucrainei, cu modificările și completările ulterioare.

Ba mai mult, întrucât legiuitorul român nu a intervenit sub nicio formă să expliciteze modalitatea în care o astfel de verificare ar trebui realizată, putem considera că, la

verificări se impun, dispunând chiar reevaluarea de candidaturi din perspectiva aplicabilității interdicțiilor și sancțiunilor dispuse prin Regulamentul(UE) nr. 833/2014 privind măsuri restrictive având în

vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina, precum și al Regulamentul(UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială,

suveranitatea și independența Ucrainei, cu modificările și completările ulterioare.

Contestația privind anularea procedurii de atribuire și a actelor anterioare, concomitente sau ulterioare finalizării acesteia – efectul încheierii contractului cu privire la competența CNSC de a soluționa contestația și "recalificarea" acesteia ca litigiu privind anularea contractului

În materia achizițiilor publice, Legea nr. 101/2016 pune la dispoziția persoanelor vătămate două căi prin intermediul cărora acestea pot cenzura deciziile autorităților contractante considerate ca fiind nelegale, respectiv calea administrativ-jurisdicțională la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor sau calea judiciară la tribunalul (secția de contencios administrativ și fiscal – complet specializat în achiziții publice) în a cărui circumscripție teritorială se află sediul autorității contractante¹.



Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor, investit fiind cu o contestație prin care s-a solicitat anularea procedurii de atribuire și a actelor emise de autoritatea contractantă, anterioare, concomitente sau ulterioare aplicării procedurii, a decis să decline competența de soluționare a acesteia în favoarea instanței de judecată².

Astfel, în justificarea soluției de declinare a competenței Consiliul a reținut faptul că "Întrucât, în speță, procedura de atribuire s-a finalizat prin încheierea contractului....., Consiliul nu este competent a soluționa contestația formulată....., deoarece, potrivit dispozițiilor art. 12 alin. (1) din Legea nr. 101/2016 în competența sa intră contestațiile formulate în cadrul procedurilor de atribuire, iar potrivit dispozițiilor legale.....nu putea uza de calea administrativ-jurisdicțională pentru anularea contractului deja încheiat la data sesizării CNSC.

Față de această situație, Consiliul apreciază ca fiind incidente și următoarele dispoziții legale:

- art. 12 alin. (2) din Legea nr. 101/2016: "Contestațiile care nu intră în competența de soluționare a Consiliului sunt declinate de acesta, prin decizie, către instanța de judecată competentă ori, dacă este cazul, către un alt organ cu activitate jurisdicțională competent";

- art. 2 din Codul de procedură civilă, care stipulează că "(1) Dispozițiile prezentului cod constituie procedura de drept comun în materie civilă. (2) De asemenea, dispozițiile prezentului cod se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare.";

- art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă, conform căruia "Tribunalele judecătorești: în primă instanță, toate cererile care nu sunt date prin lege în competența altor instanțe";

- art. 132 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia "Când în fața instanței de judecată se pune în discuție competența acesteia, din oficiu sau la cererea părților, ea este obligată să stabilească instanța judecătorească competentă ori, dacă este cazul, un alt organ cu activitate jurisdicțională competent";



Liviu-Alexandru Teodorescu
Avocat - Baroul București

¹A se vedea art. 4 alin. (1) și art. 49 alin. (2) din Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, cu modificările și completările ulterioare

²Decizia CNSC nr. 2461/C5/2630/22.11.2022, publicată pe site-ul www.cnscc.ro